

AUTOIMUNOST I AUTOIMUNSKJE BOLESTI

24. AKUTNE KOMPLIKACIJE DIJABETESA U RADU LEKARA HITNE POMOĆI

Milojević D¹, Gajić V¹, Gajić S², Jovanović B¹, Rašković A¹.

¹Zavod za hitnu medicinsku pomoć, Kragujevac

²Dom zdravlja Kragujevac

UVOD. U našoj zemlji zbog nedostatka adekvatnog registra nema podataka na nacionalnom nivou koji bi pouzdano ukazivali na učestalost dijabetesa. Lokalne studije pokazuju da je prevalenca dijabetesa u Srbiji najmanje 5% opšte populacije. Prevalenca raste sa starošću populacione grupe. Mnogi pacijenti zbog nebrige za svoje zdravlje propuste da primete upozoravajuće znake nadolaska bolesti, tako da zapadajući u hiperglikemijska i hipoglikemijska stanja postaju predmet rada ekipa hitne medicinske pomoći. Po stepenu hitnosti akutne komplikacije dijabetesa predstavljaju II stepen hitnosti.

CILJ RADA je da se utvrdi incidenca i prevalenca akutnih komplikacija dijabetesa u terenskom radu ekipa Zavoda za HMP Kragujevac, kao i sve specifičnosti zbrinjavanja ovih pacijenata na terenu.

METODOLOGIJA. Istraživanje je bazirano na protokolima rada ekipa zavoda na terenu u jednogodišnjem intervalu od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, pri čemu je izvršena evaluacija dobijenih podataka.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA. U ovom, jednogodišnjem periodu od 21555 izlazaka bilo je 258 akutnih komplikacija dijabetesa što čini 1,20%. Pri tome je nađeno 110 hiperglikemijskih stanja što čini 0,5% svih terena i 148 hipoglikemijskih stanja što čini 0,69% svih izlazaka. Od ovog broja bilo je 24 pacijenta u hipoglikemijskoj i 5 pacijenata u hiperglikemijskoj komi. Muškarci čine 41% u ovim stanjima, a žene 59%. Oko 81% ovih stanja bilo je u gradskom stanovništvu, a 19% u seoskom, što u potpunosti odgovara opštem populacionom odnosu. Najzastupljeniji su pacijenti od 71-80 godina, i među ženama i među muškarcima, a najmanje je pacijenata u grupi 31-40. i ispod 20. godine. U dnevnoj distribuciji najveći broj slučajeva se dešavao u periodu 10-18 časova (sa vršnim periodom 12-14 časova), a najmanje je između 4 i 6 časova. Najviše akutnih komplikacija se dešavalo u septembru (26) i

decembru (31), dok je najmanji broj bio u februaru (16), martu (16) i maju (14). Posmatrajući hiperglikemije 66% pacijenata je prevezeno u hospitalnu ustanovu, 34% je zbrinuto na terenu uz uput za dalje lečenje i dijagnostiku. U grupi pacijenata sa hipoglikemijom, polovina pacijenata je prevezena u hospitalnu ustanovu, polovina je zbrinuta na terenu uz uput na dalju dijagnostiku i lečenje. U grupi pacijenata sa hiperglikemijom, većina pacijenata je prevezena bez terapije, dok je 8 pacijenata tretirano insulinom, 13 fiziološkim rastvorom, a 22 sa nekom drugom terapijom. Kod hipoglikemije njih 39 je tretirano hipertoničnim rastvorima glukoze raznih koncentracija, 3 pacijenta glukagonom, 18 pacijenata nekom drugom terapijom, dok je njih 76 tretirano slatkim rastvorom per os, save-
tom ili nisu dobili nikakvu terapiju.

ZAKLJUČAK. Akutne komplikacije dijabetesa su hitna stanja pri čemu lekar urgentne medicine ima ključni značaj u vitalnom zbrinjavanju pacijenta. Protokol zbrinjavanja ovakvih pacijenata je ponekad vrlo teško sprovesti zbog objektivnih okolnosti, pa se svaki pacijent zbrinjava kao poseban slučaj. Hipertonična glukoza u ampulama ne postoji kao registrovan preparat, pa se nabavlja na crnom tržištu. Glukagon je zavod dobio tek krajem navedene godine, pa bi broj datih ampula verovatno bio znatno veći. Rad na sveobuhvatnom zbrinjavanju pacijenata terapijskim merama dostupnim lekarima u hitnoj pomoći treba da bude imperativ u budućnosti.